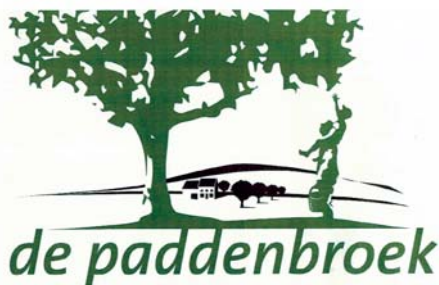

Zomer 2011

De Paddenbroek V.Z.W.
Centrum voor natuur-, milieu-
en plattelandseducatie

Paddenbroekstraat 12
1755 Gooik

Tel: 0497.41.22.15
of: 02.306.45.62

Website:
www.paddenbroek.be
E-mail:
info@paddenbroek.be
Reservaties en agenda:
info@paddenbroek.be

Werkten mee aan dit tijdschrift:
Katelijne Aelen
Bruno Moens
Piet Chrispeels
Johnny Van Bavegem
Erwin Vandersteen

Verantwoordelijke uitgever:
Piet Chrispeels,
Paddenbroekstraat 12, 1755 Gooik

Inhoudstafel

Voorwoord 3

De “beezenberg”: de aardbeiteelt in
het Pajottenland (1930-2011) 4

Educatie Pajottenland / Beleef De
Paddenbroek 14
 Vroegochtendwandeling 14
 Jaarlijkse geboortebloomactie ... 15
 Juni compostmaand 16
 Natuurhappening 17
 Kesterheidebox 21
 Erfgoedcel Pajottenland /
 Zennevallei 21
 Bijen 23
 Het struikroverspad 23
 Roefeldag Pepingen 24
 Educatie scholen 24

Kyoto in het Pajottenland 26
 Intergemeentelijke samenaankoop
 muurisolatie 26

Agenda 32

Lid worden van onze vereniging “De
Paddenbroek” doe je door
10,00 € te storten op rekening
734-0120350-79 met vermelding van
naam en adres.

Voorwoord

Beste lid,

Dit zomernummer is een fruitig nummer.

De mooie lentedagen hebben bij optimale bestuiving de fruitbomen in de Paddenbroek zo'n deugd gedaan dat zij buiten de verwachting reeds in het vierde aanplantingsjaar veel vrucht hebben gezet.

De laagstamboomgaard, met takken vol kersen gebogen tot op de grond, lag er als een klein wonder bij, dat de vele wandelaars op het Houtemanpad even watertandend stil deed staan.

Wij zagen ons zelfs genoodzaakt de aanplanting tegen diefstal en beschadiging hermetisch af te sluiten.

In ieder geval heeft deze geweldige oogst velen tot nadenken gestemd: de Paddenbroek maakt meer en meer een aspect van zijn missie waar, nl. de promotie van de fruitteelt. Velen kwamen dan ook even langs om zo'n boompje te bestellen...

Dit nummer sluit de reeks over de fruitteelt in het Pajottenland af.

Ik wens je, beste lid, veel leesgenot, in het mooi vooruitzicht op een herfst vol appels en peren.

Piet Chrispeels
Voorzitter

De “beezenberg”: de aardbeiteelt in het Pajottenland (1930-2011)

Een moment-opname

Het is einde maart anno 1955. Mooi weer!

Albert Van Eeckhoudt, die samen met zijn echtgenote Margriet Tielemans (“van Fluskens”) een klein boerderijtje met café en kolenhandel op de Bettestraat te Gooik uitbaat, overschouwt zijn “beezenberg”: een steilhellend lap grond op de Linjenberg, met rijen aardbeien van beneden naar boven geplant.

De vrijliggende strook grond tussen de rijen heeft hij lichtjes opgeharkt. Onkruidvrij krijgen de “beezenplanten” wat meer licht en lucht aan de voet. De losgewoelde bovenlaag verkruiemt, zodat zij de schuinvallende zonnestralen nog langer vasthoudt en het bedje spreidt voor de milde regen, die weldra komt. Alle omstandigheden zitten mee om aan het “beezenveld” wat groeikracht toe te voegen. Albert haalt het beervat uit de berging. Met beer gevuld, een zak erop met een teugel of een ijzeren band aangespannen en twee draagstokken onder de omgeslagen handvatten sleurt hij met Margriet het beervat de “beezenberg” op. Op de steile helling is het geen sinecure het klutsend vat waterpas te houden. Eens boven wordt de tap gelost en de beer stort zich door de rijen heen naar beneden. Mens en natuur reiken elkaar de hand in geven en nemen.

Het landschap

De “beezenberg” van Albert en Julia staat model voor zoveel andere locaties in het Pajottenland, waarop tussen de Wereldoorlogen en ook nog daarna kleinfruit werd geteeld. Vanaf het randgebied van Anderlecht en Dilbeek, over Vlezenbeek, de Pedevallei en Schepdaal naar Lennik, Gooik, Lombeek, Pamel en Meerbeke (Prindaal) tekenden zich in het landschap bijna ontelbare lapjes grond af, zuidelijk geïoriënteerd en vaak omzoomd door bermen en hagen, die nog langer de zonnearmte vasthielden en de stormwinden in kracht deden afnemen.

Het versnipperde landschap leende zich voluit voor de kleinschalige teelt van kleinfruit, dat bij voorkeur op deze hellingen werd aangeplant. Deze teeltwijze bood ontegensprekelijk voordelen: zij leverde de vroegste vruchten en het bukkend plukken zelf - van beneden naar boven - viel minder zwaar. Maar de nadelen waren ook niet mis: moeilijk te bewerken - vaak met de spade omgespit - waren deze veldjes sterk onderhevig aan erosie, met het afvloeien van de vruchtbare bovenlaag, van de meststoffen en bij de pluk van het ingelegde stro. Door al deze factoren was het plantgewas vaak minder weelderig.

Kleinschalig

De minder gunstig gelegen perceeltjes, vooral vanuit het oogpunt van de gemengde bedrijfsvoering, waren meestal in gebruik door “keuterboeren”. Zij konden niets anders om te overleven dan zich toeleggen op het kleinfruit. De investering

in tijd en geld was minimaal en het rendement lag hoog: 80% van de omzet was arbeidsvergoeding!

Vaak waren deze aardbeienkwekers beroepshalve slachter, postbode, metser, bediende, gemeentearbeider ... De aardbeiteelt was hun bijberoep, dat slechts een korte tijdspanne in het jaar hun volle inzet vergde. De thuisblijvende huisvrouw en de kinderen stonden in voor de pluk, die naar de plaatselijke markten vaak met de kruiwagen of stootkar werd afgevoerd of vrijwel dagelijks werd opgehaald door de fruithandelaars. Van huis tot huis viel er zo wat op te laden! Zo kon de kleine boer zich verzekeren van een bescheiden inkomen, dat hij voegde bij de verdiensten van zijn andere bezigheden.

Allengs voelden de boeren, die meer gronden in hun gemengd bedrijf bewerkten, zich aangetrokken om de teelt van kleinfruit aan hun bedrijfsplan toe te voegen. In het bijzonder de aardbeiteelt vulde het “gat” tussen de plant- en zaaiperiode van het voorjaar en de oogst van het najaar. Zoals gezegd, met het dagelijks ontvangen van “vers” geld!

Voortrekkers

Bepaalde kwekers legden zich meer dan anderen toe op de aardbeiteelt. Als zij al zelf geen kleine vorsers waren, staken zij hun licht op bij enkele voorlopers, die zelf nieuwe variëteiten kweekten of elders aankochten.

Onderling was er veel overleg en uitwisseling omtrent de recentste variëteiten, met de bedoeling steeds met het eerste en het mooiste aanbod op de markt de komen. Ook de technieken inzake grondbewerking, onkruidbestrijding, selectie van plantsoen, bemesting, aanplanting enz. waren toen al in voortdurende evolutie.

Een typisch voorbeeld hiervan was de uitvinding van een “ruggentrekker” door de teler Karel Kestens en diens zoon Jozef uit Lennik. Voorgetrokken door de “moticulteur” van kweker Jozef Van Lathem legde de machine de voorafbewerkte grond in een halve boog, die door een wel aangedrukt met zwarte plastic werd overspannen; daarin werden dan met een aangescherpte obus de plantgaten uitgespaard. Tussen de rijen werd eveneens stro gelegd, waarop de aardbeien, die buiten het boogveld groeiden, konden rusten.

Naarmate er een doorgedreven selectie van variëteiten en technieken tot stand kwam, tekende zich een afscheiding tussen de kwekers af. Velen gaven er de brui aan. Enkel groeiden door:

Van Tricht in Meerbeke; Jozef Van Schepdaal, Jozef Van Lathem en Jean Billens in Gooik; René Billens in Oetingen, ... En warempel ook de familie Bellemans in de Paddenbroek!

Verval

De eens zo bloeiende bedrijvigheid, die zoveel welvaart bracht, ging in de zestiger- en zeventigerjaren te loor. De grotere boeren hadden zich maar zelden op de teelt van kleinfruit toegelegd; het leek wel beneden hun waardigheid! De keuterboertjes bereikten de leeftijdsgrens en hun kinderen, die noodgedwongen zo sterk met het bedrijfje verbonden waren, werden loontrekkenden. Zij werden aangezogen door de vele werkaanbiedingen in de grootstad Brussel en in de industriële polen van de Zenne- en de Denderstreek. De loontrekkende activiteit bood immers werk en een inkomen het hele jaar door.

De “beezenbergen” kwamen in verval. Vaak werd er grasland van gemaakt, waarop kleinvee werd uitgezet, of werden de perceeltjes in het areaal van de nabije boer opgenomen.

Meteen verdween ook grotendeels de know-how, waarbij nog enkele voortrekkers in hun achtertuin met kleine experimenten bezig bleven. Nieuwe variëteiten, die in hun serre bij kruising tot stand kwamen, vonden geen afnemers meer. De kleinschalige aardbeiteelt was op sterven na dood! In dezelfde neerwaartse beweging gingen ook de plaatselijke markten (aan de Belle Alliance te Pamel, aan de kerk van Meerbeke, aan de “statie” te Vlezenbeek) en de handelaars mee. Wie op grotere schaal overschakelde ging meestal naar de veiling, die vrij laattijdig te Zellik werd opgericht.

Andere streken namen het initiatief over o.m. in het Hageland (Rillaar, Rotselaar, Gelrode, ...) met de veiling te Glabbeek en in de Kempen met de proeftuin en de veiling van Hoogstraten ... Hier waren de omstandigheden evenwel niet zo gun-

stig en moest men zich extra-moeite getroosten om de kleinfruitteelt uit de grond te stampen zoals bv. de aanvoer van teelaarde ... Het gebrek aan werkgelegenheid bracht hier, zoals voorheen in het Pajottenland, een dynamiek op gang, die na verloop van tijd een hele streekontwikkeling tot stand bracht. Met steun uit diverse hoeken werd hier de teelt veel grootschaliger opgezet: van de produktie (in volle grond én in serres (in “warenhuizen”)) op grote oppervlakten tot de afzet in de oprichting van veilingen. Zo werd de fruitteelt in de nieuwe regio's meer “gestuurd”, waarbij de ups en de downs beter werden opgevangen. Deze kans hebben de Pajotten aan zich laten voorbijgaan!

De aanzet

Maria groeide op in het bedrijfje van haar ouders Alfons Cornelis en Catharina Appelmans in de Kamstraat te Pamel. Rond 1935 schafte vader Alfons zich 5 serren aan, waarin in hoofdteelt druiven werden gekweekt. Op de begane grond werd tabak ingezaaid, die bij duizenden plantjes in pakjes van 25 stuks werden uitgeplukt en doorverkocht aan telers van Appelterre en omstreken.

Naast hoogstam was er op het bedrijf wat laagstam langs de muren en een platenrij, met een perceel kleinfruit (framboos, aalbes, stekelbes) en ook wat aardbeien. Vader Alfons - in het bezit van een kleine camionette - voerde zelf zijn waar naar de markten van de Belle Alliance te Pamel en van Cureghem te Anderlecht: de peren (Durondeau) met zilverpapier rond de steel, de druiven in een wattige vorm gelegd. Zo was Maria - als meewerkend kind des huizes - helemaal vertrouwd met de gang van zaken in de teelt van kleinfruit.

Op eigen benen

In 1951 trouwde Maria met Jozef Van Schepdael, die het gemengd bedrijfje van zijn ouders runde op de Drie Egyptenbaan. Naar het patroon van zoveel kleine boerderijtjes in de streek trof je hier, naast het vee en de veldgewassen ook hoogstamfruit aan. Onder impuls van Maria legde Jozef zich verder toe op de teelt van kleinfruit, vooral dan van aardbeien.

In de winter van 1969 besloten zij tot de bouw van een serre van 2.000 m². Voor de helft werd deze verwarmd, zodat de pluk reeds in april werd ingezet en doorliep tot begin juni. Vanaf dan werd de serre met tomaten volgeplant. Beide teelten vereisten een bijzondere zorg: verwarming in het vóór-seizoen, koeling via beregening in de zomer. Ook moest aldoor worden voorzien in bevloeiing en klimaatsregeling via luiken en sluizen. Er kwam dus heel wat apparatuur aan te pas, die een constante opvolging en bijsturing vergde.

Een tegenvaller was het instorten van de volledige serre onder sneeuwdruk in de winter van 1973-1974. Met veel hulp werden alle glasscherven opgeruimd en kon de produktie worden verdergezet. Naast de glasbouw was er ook nog de teelt van aardbeien in volle grond, op repen zwarte plastic onder kappen. Zo kon de teelt worden vervroegd en verlaat, naar gelang van het seizoen en de afzet. Maar niet

zonder werk! In het na-seizoen was er dan het hard-fruit, vooral de perenpluk. Een teelt, die ook het nodige werk met zich meebracht: het snoeien, het uitdunnen en ... het plukken. De afzet van al het fruit kwam na schifting en kalibrering in de veiling van Zellik terecht, wat veel avond- en nachtwerk met zich meebracht. Zo moesten de aardbeien in doosjes van 200 gr, en later van 250 gr en 500 gr worden verpakt.

In 1990 werd de produktie om gezondheidsredenen stopgezet. Bijkomende factoren waren de grotere produktiekosten (stookolie aan 17,50 BEF/liter) en het feit dat het steeds moeilijker werd om plukkers te vinden. Eenzelfde fenomeen van verschuiving in de arbeidsmarkt trof nu ook de meer gespecialiseerde bedrijven. Ook dat van Maria en Jozef. Maar “het was een schone, maar harde tijd”, zegt Maria.

De start

Jozef nam als jongste zoon des huizes het klein landbouwbedrijf van zijn ouders over: een gemengd bedrijf met wat hoogstam-fruit en een weinig aardbeien, gelegen op de Oude Geraardsbergsebaan nr. 6 te Gooik. In 1955 huwde hij Ida, die uit de fruitstreek van Vlezenbeek afkomstig was. Onder haar impuls nam de teelt van kleinfruit een vlugge start. In 1958 reeds leverden zij 1.875 kg aardbeien in de veiling aan de gemiddelde prijs van 14 BEF/Kg.

Een bijverdienste

Aanvankelijk bleef op de hoeve veel bij het oude. De koeien werden gemolken en het graan geoogst! Jozef nam als bediende dienst in de melkcontrole, met aansluiting bij de Sociale Zekerheid. De aardbeiteelt kwam als bijverdienste werkelijk op het derde plan.

Duizend planten

Bij de start bleef de teelt bescheiden van omvang: 1.000 planten, op enkele aren uitgezet! Maar het rendement was hoog. In een verplaatsbare serre en in volle grond werden de meest productieve variëteiten met de grootste zorg omgeven, op met plastic-overtrokken boogruigen met druppelbevloeiing. Vanaf 1975 werden de “plastieken overkappingen” voor het eerst gebruikt.

Variëteiten

Vanaf 1958 tot 1992 hield Ida de hele boekhouding bij, met de vermelding van de respectieve variëteiten en het cijfer van de opbrengst. Het betreft hier een betrouwbaar document, dat toelaat de evolutie van de teeltkeuze te volgen.

Per decennium worden volgende variëteiten vermeld:

- in de zestiger jaren: Gorella, Siveta, Tago, Bavo, Souvenir de Charles, Princess Merton;
- in de zeventiger jaren: Redgauntlet, Bogota, Ostara, Rapella;
- in de tachtiger jaren: Elvira, Sonavite, Samanta, Berluta, Elsanta, Orika;
- in de negentiger jaren: Elvira, Elsanta, Vicoda.

Vanaf 1978 werd Ostara als doordrager (“Augustus-bes”) ingevoegd; vanaf 1988 vervangen door Rapella.

Prijs

In dezelfde boekhouding heeft Ida minutieus voor elk jaar de gemiddelde prijs per kilogram berekend en genoteerd. Hierbij enkele lukrake cijfers, met constanten én schommelingen - het 2de cijfer achter het jaartal betreft de opbrengst van de doordragers - : 1958: 14 fr; 1961: 28 fr; 1964: 17 fr; 1967: 47 fr; 1972: 22 fr; 1974: 37 fr; 1979: 50 fr; 1980: 58 fr, 83 fr; 1983: 83 fr, 107 fr; 1986: 70 fr, 135 fr; 1988: 71 fr, 108 fr; 1990: 71 fr, 77 fr; 1992: 71 fr, 92 fr.

Pluk en afzet

De pluk en het markt-klaar-maken was op vele bedrijfjes met de teelt als bijberoep het werk van de thuisblijvende huisvrouw en de kinderen. Zo ook bij Ida en Jozef. Aan de kinderen werd ingeprint - zij konden het trouwens zelf vaststellen - dat hun medewerking meer dan nodig was om het gezinsinkomen op een redelijk peil te hevelen.

De afzet, vooral dan de afvoer met de eigen camionette naar de Hallen der Voortbrengers (HB) te Neder-Over-Heembeek was het werk van Jozef. Elke producent had er een nummer. Met vermelding van dit nummer werden door de afroeper de verschillende aangevoerde produkten “afgeroepen”, en werd er verkocht aan de meestbiedende. Naar het zeggen van Jozef “kocht men eerder de man dan het nummer”: wie goede vruchten voort- en aanbracht kon zich verzekerd weten

van een vaste afzet. De kopers kenden immers zeer goed de nummers, die kwaliteitsprodukten aanvoerden. Jozef was op de veiling een vaste waarde.

De aardbeienteelt is voortdurend in beweging. De teelt in de volle grond is bij de professionele kwekers zogoed als verlaten en vervangen door de teelt op stelling. Zo ook in de aardbeienhoeve van Geert.

Deze tafelteelt heeft ontegenzeggelijk veel voordelen, zoals de handleiding van Nico Haasnoot “De tafelteelt van aardbeien”, (Zaltbommel, 1993 p. 2 en 3) ze op een rijtje zet:

- Met de teelt van “tafels” worden de aardbeien op plukhoogte gebracht. Dit houdt in dat zowel de plukprestaties als het plukplezier aanzienlijk verhoogd kunnen worden...
- Doordat in maagdelijk, regelmatig vernieuwd substraat (veenballen, containers en potten vol potgrond) geteeld wordt, zijn de problemen met wortelziekten aanzienlijk minder.
- Twee teelten per jaar, en dat ieder jaar, maken het onnodig regelmatig van perceel te veranderen. In verband met de bevoeiing en andere technische voorzieningen is dit zeker een voordeel.
- Met de teelt op tafels is een vrij nauwkeurige oogstplanning mogelijk door gespreid te planten... Vooral de verlate teelt (“doordragers”) is op tafels goed te realiseren.
- Met de teelt op substraat is zowel de productie als de kwaliteit beter te beheer-

sen door de regelmatige water- en meststofgift.

- Het gebruik van stro en grondfolie is niet meer noodzakelijk. Ook de onkruidbestrijding verloopt onder de tafels gemakkelijker.

Aan deze teeltwijze verbonden nadelen zijn deze:

- De teelt op tafels vergt een grotere investering. Deze investering moet echter wel gezien worden als een termijnbeslissing en moet terugverdiend worden door het hogere rendement en het feit dat geen grondontsmetting, enz., toegepast hoeft te worden.

- Machinaal planten zoals we dat gewend zijn in de volle grond is op tafels nog niet mogelijk.

- De teelt op tafels vereist een intensievere controle dan op de volle grond. Hiermee wordt bedoeld dat zaken als bemesting en dergelijke meer aandacht en begeleiding eisen dan een extensieve vollegrondsteelt.

- Door het op hoogte telen moeten er maatregelen genomen worden om de windshade zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen kunnen zijn een windscherm, eventueel in combinatie met plastic tunneltjes.

Vanaf half juli zijn Geert en zijn team volop bezig met op de stelling (in de serren en in openlucht) doordragers (Elsanta, Rapella, Ives Delight) uit te zetten.

Een drietal rijen hebben reeds vrucht gezet, waarvan een aantal plukrijp zijn.

Tot de eerste vorst loopt dit proces door. “Deze nateelt, die een hogere prijs per kilogram oplevert, is in de huidige context noodzakelijk om de onkosten van een heel produktiejaar te drukken”, aldus teler Geert, die graag een lekkere, zongrijpte aardbei aan de bezoeker te koop aanbiedt.

Een halve eeuw geleden was het Pajottenland één lappendeken van overwegend kleinschalige bedrijfjes, die zich geheel of ten dele toededen op de fruitteelt. Vooral dan kleinfruit. Her en der stond er wel eens in de achterbouw een serre of een kweekkast, waarin een ervaringsdeskundige kweker uitgesmeerde aardbeizaadjes liet opschieten, geduldig wachtend op het eerste groen blad, en langer nog op de eerste vrucht. Door kruising en mutatie vond hij per toeval een nieuwe variëteit, waarvan de naam tot de dag van vandaag bekend bleef bv. de Claes I en II en III uit Lennik.

Met het teloorgaan van de kleinhandel en mede door de invoer uit het buitenland ging de kleinschalige produktie finaal ten onder. Enkele “doorgroeiers” zagen evenwel de bui overkomen en schakelden tijdig over op nieuwe en grootschalige teeltwijzen, die door hun kwaliteitslabel de concurrentie aankonden.

Bij deze voortrekkers vond de Provincie Brabant aansluiting, wanneer zij te Pamel het Provinciaal Proefcentrum voor Kleinfruit (PPK) oprichtte.

Momenteel wordt onder de stuwende kracht van Ives Hendrickx en zijn team van 20 medewerkers aan praktijkonderzoek en voorlichting voor de biologische teelt van aardbeien en kleinfruit gedaan.

“Er worden teelttechnische proeven uitgevoerd op aardbeien en houtig kleinfruit, zoals frambozen en bramen. Aardbeien worden gekweekt in de volle grond volgens het lastenboek van de biologische teelt. Belangrijke uitgangspunten voor de biologische teelt zijn: ruime teeltrotaties, organische bemesting van de bodem en het streven naar een evenwicht tussen schadelijke en nuttige insecten. In de beschermde teelten worden geen chemische middelen gebruikt. Bijen zorgen voor een goede bestuiving en vormen een garantie voor biologisch verantwoorde teelt. Dankzij de ontwikkeling van nieuwe technieken is een biologische volwaardige aardbeiteelt commercieel haalbaar geworden. Het aanbod van biologisch keurfruit beantwoordt ongetwijfeld aan een maatschappelijke vraag.”

Het PPK maakt aldus in de brede context van Vlaanderen voor de biologische teelt van aardbeien haar pioniersrol waar, wat resulteert in vele internationale contacten en bezoeken met een netwerk van uitwisselingen van goederen (plantgoed) en ideeën. Maar ook de plaatselijke teler in de regio kan terugvallen op gerichte ondersteuning door het centrum, o.m. in de aanbeveling van resistente variëteiten, in de bruikleen van installaties (tijdelijke koeling bij de transit van plantgoed) en machines (plastieklusser, spiraalboor, ruggentrekkers...). Alle groenresten worden tot compost verwerkt en terug toegediend aan de teelt. Zo is de cirkel van leven rond.

Met de resultaten van al deze inspanningen treedt het PPK jaarlijks naar het grote publiek toe op de “Dag van de aardbei, een niet te missen hoogdag voor iedereen” als de “Dag van (de) producent voor (de) consument”. Maar ook in het breder kader van het sociale leven draagt het PPK haar steentje bij in het beschikbaar stel-

len van de hele infrastructuur aan vergaderruimtes met bijhorende logistieke voorzieningen (tafels, stoelen, keukengerei ...). Meer nog! Blijvend zijn er drie instellingen gevestigd, die zo mogelijk nog sterker de meerwaarde van het centrum in het licht stellen.

Even vernoemd:

- De praktijkafdeling van de nederlandse- en franstalige Tuinbouwschool Elishout van de Provincie Brabant.
- Het secretariaat van Pajottenland+, streekontwikkelingsprojecten, gesubsidieerd door de Europese en Vlaamse Gemeenschap.
- De Valier: een zorgboerderij voor andersvaliden, die de integratie van deze hulpbehoevenden waarmaakt. De interne via contacten met het personeel van het centrum, en de externe via contacten met het grote publiek!

Opmerkelijk en exemplarisch voor andere instellingen o.m. de Paddenbroek is dat de samenwerking van het PPK met de Valier a.h.w. spontaan gegroeid is.

Ives Hendrickx, de projectleider van het centrum, citeert nog enkele markante cijfers: het centrum beslaat 16 ha, organiseert en “beleeft” jaarlijks 180 activiteiten met 30.000 bezoekers, verbruikt 9000 m³ water en produceert 400 m³ compost met o.a. snoeihout van 6 km haag.

Het moet gezegd: het PPK neemt de draad van het verleden terug op. Bloeien in het Pajottenland weleens opnieuw de “beezenbergen”?

Colofon

Veel van wat tijdens de gesprekken met de betrokkenen uit de fruitsector van het Pajottenland in het verleden werd opgetekend kan bij plaatsgebrek niet in ons tijdschrift worden opgenomen.

Er wacht de recentelijk opgerichte “Erfgoed-Werkgroep” van de Provincie Vlaams-Brabant nog veel werk om de laatste getuigen van de fruitteelt in het Pajottenland op te zoeken. Hun verhaal mag niet verloren gaan! De fruitteelt in de vorige eeuw betreft een geslaagd voorbeeld van streekontwikkeling, die ook naar de toekomst toe tot voorbeeld kan strekken. Wat was wordt! Wie weet?

P.S.

Met dank aan alle informanten voor hun medewerking aan deze reeks artikels over de fruitteelt, met name: Jozef en Josée De Neef; Paul en Françoise Michiels; Jean De Slachmuylder; Louis en René De Marie; Marcel Seghers; Maria Cornelis; Jozef en Ida Van Lathem; Geert, Liliane en Victor Heremans, Ives Hendrickx.

Educatie Pajottenland / Beleef De Paddenbroek!

Vroegochtendwandeling 8 mei

Op een zeer vroege, mooie ochtend in mei kwamen liefst 45 wandelaars opdagen om mee te genieten van de prachtige vogelgeluiden. We vertrokken al om 5u30 's morgens met 2 groepen, die elk voorzien waren van een zeer bekwame gids met verrekijkers en telescopen. De wandeling voerde ons richting Kesterheide en terug naar De Paddenbroek. Onderweg hoorden we natuurlijk meermaals de geelgors zingen, maar ook andere vogels waren van de partij zoals de grasmus, vinken, mezen en zomeer.

Na de vroege wandeling werden de wandelaars getraakteerd op een uitgebreid en lekker streekonbijt. Zo kon men onder andere proeven van onze eigen fruitsappen, koffiekoeken van Hof Ten Bogaerde, confituren van Dagbesteding De Ketelberg,... en als dessert waren er appels en aardbeien aange-

boden door het Provinciaal proefcentrum van Kleinfruit. En als afsluiter kregen we onverwachts een bezoeker (eigenlijk bewoner van ons domein) op bezoek. Op het dak naast de schouw van De Paddenbroek konden we een jonge bosuil gade slaan. Van een prachtige afsluiter gesproken.

Jaarlijkse geboorteboomactie

En ja hoor, op 15 mei was het weer zover. In samenwerking met de gemeente Gooik organiseerden we onze jaarlijkse geboorteboomactie. We mochten op de receptie 45 fiere ouders samen met hun kindje verwelkomen, meestal wel vergezeld van grootouders, familie en vrienden. Dit jaar was de ludieke actie van de gezinsbond aangepast aan de werkelijkheid. De uitverkoren papa's mochten geen poppen vervangen, maar een echte baby een nieuwe luier aandoen. Spanning gegarandeerd dus! Al bij al viel het nog mee en kon de gezinsbond toch een winnaar aanduiden, die als beloning een mand streekproducten cadeau kreeg. Na de jaarlijkse toespraken van Burgemeester Michel Doomst, Schepen Jo Baert en Piet Chrispeels vertrokken we met de ganse bende richting de boomgaard

van De Paddenbroek. Na het loslaten van de ballonnen waar een wedstrijd aan verbonden is voor de verst vliegende ballon. Het kindje dat e wedstrijd wint, krijgt op zijn eerste verjaardag een lekkere taart aangeboden van de gemeente Gooik. Daarna gingen we met zijn allen op zoek naar de boom met het juiste plaatje van hun kindje. Na het officiële gedeelte was er de mogelijkheid om samen met het gezin een drankje of hapje te nuttigen.

Juni compostmaand

Voor het tweede jaar op rij deed De Paddenbroek in samenwerking met de gemeente Gooik en Velt Groot- Gooik mee aan de Juni Compostmaand. Op deze 2-daagse, op 4 en 5 juni, verwelkomden wij 150 geïnteresseerden op ons domein. De bezoekers kregen als attentie een plantje bieslook of doorlevende selder aangeboden. Op zaterdag was er tevens nog een opleiding ter plaatse van composteren. Verder kon je natuurlijk de moestuin bezoeken,

maar ook de standen van Velt Gooik, Compostkracht en de demomachines zoals hakselaars en grasmachine.

Doorlopend kon je uitleg krijgen over kringloop-tuinieren en de kleinsten konden hun eigen compost zeven en een plantje zaaien, dat ze natuurlijk huiswaarts mochten meenemen.

Natuurhappening

Op 12 juni organiseerde Natuurpunt Pajottenland op ons domein De Paddenbroek een groots evenement in samenwerking met tal van andere partners en sponsors. Het programma die dag vulde zich met wandelingen onder andere “Groetjes van de Kesterheide”. Met tot de verbeelding sprekende tijdsvensters namen we je mee op een adembenemende tocht door 5.000 jaar landschap van het Pajottenland. Onderweg kon je zien hoe het landschap er helemaal anders uitzag door de ogen van prehistorische mensen, Romeinen, Kelten, middeleeuweners...

Doorlopend kon je genieten van een ritje met de huifkar.

Verder nog een wandeling met als thema “1 MILJOEN VLINDERS EN BIJEN IN DE BOOMGAARD”. Vlinders zijn vliegende bloemen en maken je vrolijk. Het Regionaal Landschap en Vlinderwerkgroep Thecla lieten 1 miljoen vlinders fladderen in de boomgaard van De Paddenbroek en nodigden je uit om samen aan de slag te gaan voor meer natuur en biodiversiteit in je eigen tuin en omgeving.

Je kon je eigen nestkastje ineen timmeren, helpen bij de verbouwing van een insectenhotel of advies inwinnen over de aanleg van je eigen vlindertuin of boomgaard. Enthousiaste imkers namen je mee naar de zoete wereld in het Bijenhuisje

en een ervaren pomoloog Patrick Heyerick gidste je rond tussen de fruitbomen.

Twee maal nam Steven Vroman, de Low Impact Man, je mee op zijn zoektocht naar een

goed leven binnen de grenzen van één planeet. Met verrassende beelden en cijfers, originele tips en veel humor bracht hij een overzicht van de uitdagingen waar we voor staan en zijn pionierswerk en praktische oplossingen.

Ook Papa Rups las 2 x voor aan de kleinsten: “Midden in de nacht ziet Stach ze voor het eerst: de vlinders. Ze vliegen rond zijn kop, het zijn er één miljoen. Stach weet niet waar die vlinders vandaan komen, maar zijn ouders begrijpen het wel. 'Het is tijd om te gaan,' zeggen ze, en ze sturen hem het woud in.”

Voor de kinderen was er verder nog een schminkstand, springkasteel, workshop kringlooptuinieren en nestkastje of insectenhotel timmeren.

Verder kon je proeven van de biofruitsappen van Pajottenlander of ons gelegenheidsbier “Tongsneyder” met heide en andere kruiden van de Kesterheide. Tevens was er een het lekkere biobier “Jessenhofke” te verkrijgen. De geitenijsjes en aardbeimekkertaartjes van Geitjesweelde smaken altijd naar meer en voor lekkere biofrietjes kon je terecht bij de mobiele Natuurfrituur. Er waren standen van Velt, PajoPower, de Heemkundige Kring van Gooik, Natuurpunt, vzw Dorp, Pomoloog Patrick Heyerick en Pajottenlander.

's Avonds kon je genieten van PEIPELROCK - VLINDERFOLK - Onze vlinders schudden hun vleugels los en zorgden voor een swingend rock en folk-slot van de Natuur.happening in De Paddenbroek. Arjaun gaf de aftrap! De trots van onze Pajotse volksmuziek, speelde voluit tussen de kersen! Angela Campbell en Erik Van Eetvelde brachten sfeer in eigen composities en traditionele Ierse muziek. The Mighty Campfire Punks verrasten met akoestische songs.

Op deze dag waar de weergoden ons gunstig gezind waren, ontvingen wij maar liefst 1.000 bezoekers. Afwezigen hadden meer dan ongelijk. Hopelijk tot volgend jaar.

Kesterheidebox

De ontdekkingsbox Kesterheide “Schat van de tongsnijders” werd officieel gelanceerd op de Natuurhappening. Alle medewerkers werden bedankt en kregen als eerste een box cadeau. Natuurpunt Pajottenland, de Heemkundige Kring van Gooik en educatief centrum De Paddenbroek hebben de “Schat van de Tongsnijders” opgedolven, een unieke ontdekkingsbox waarmee de Kesterheide al je zintuigen beroert.

Open de schatkist en ontdek een verhalenboek, heruitgave van de Tongsnijdersroman, een wandelkaart, muziek van de Geest van Kesterheide, smakelijk Kesterheidebier en -honing, oude postkaarten en... een heideplantje om thuis je eigen Kesterheide te kweken.

De cadeaubox is nog steeds te koop aan 35 € bij de Heemkundige Kring van Gooik, Natuurpunt Gooik, De Paddenbroek, bibliotheek Gooik, bloemenwinkel 't Heideroosje en AD Delhaize Gooik.

Of bestellen via info@heemkunde-gooik.be of info@kesterheide.be

Erfgoedcel Pajottenland/Zennevallei

Recent ging de erfgoedcel Pajottenland/Zennevallei van start. De cel heeft inmiddels reeds Karen Van Buggenhout en Koen Demarsin als coördinatoren in plaats gesteld. Het duo maakt zich nu op om in eerste instantie het cultureel erfgoed in de streek in kaart te brengen. De cel heeft haar zetel in 't Castelhof in Dilbeek. De voorstelling van de nieuwe erfgoedcel gebeurde op 27 juni op De Paddenbroek.

Het was eind vorig jaar dat de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant afsloot, ook met de intergemeentelijke projectvereniging Cultuurregio Pajottenland/Zennevallei. Tot het project traden tot op heden de provincie Vlaams-Brabant, Beersel, Bever, Dilbeek, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik,

Liedekerke, Pepingen, Roosdaal, St-Pieters-Leeuw en Ternat toe evenals de Rand voor Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode.

De nieuwe erfgoedcel moet een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel erfgoedbeleid uitbouwen. “Wij willen het erfgoed opsporen, bewaren en in de schijnwerpers plaatsen”, luidt het bij de coördinatoren. “Daarom moeten wij eerst de culturele erfgoedorganisaties en -collecties in kaart brengen”.

Zij roepen dan ook iedereen op die verborgen erfgoed in de regio kent of die actief is in een erfgoedorganisatie dit te willen melden. Ook plannen zij nog dit jaar alle gemeenten een bezoek te brengen om kennis te maken met de mensen en diensten die met erfgoed bezig zijn. Nog op hun programma staat het inbrengen van de erfgoedcollecties uit de regio in de databank van erfgoedplus, een heuse klus waarvoor alle medewerking welkom is.

De pasgeboren cel is dan ook op zoek naar meters en peters. Mits uitgesproken enthousiasme voor cultuur, daadwerkelijke morele steun en af en toe vlijtig de handen uit de mouwen steken worden zij dan als eersten op de hoogte gehouden van alle nieuwtjes rond erfgoed in de streek.

Karen en Koen willen in hun project rond erfgoedbeleid mettertijd ook aandacht besteden aan vrijwilligers, communicatie, deelgenootschap, samenwerking en netwerkvorming en experimenten.

We wensen hun vanuit de Paddenbroek veel succes.

Bijen

De doorzichtige bijenkast in ons bijenpaviljoen is herwerkt en vanaf juni bevolkt. Vanaf nu kan je de bijen in al hun glorie aan het werk zien. Een echte meerwaarde voor wie meer wilt weten over bijen. Dit jaar konden we voor het eerst ook uit meerdere bijenkasten honing slingeren. Door het werk van onze 2 vrijwilligers Johan en Frans slingerde de dagbesteding de Ketelberg voor De Paddenbroek meer dan 100 kg lentehoning.

Struikroverspad

Het pad is zo goed als afgewerkt, enkel nog educatief uitwerken en we kunnen starten met de zoektocht naar de Tongсныders ?

Roefeldag Pepingen

De Paddenbroek deed mee aan de roefeldag te Pepingen. Het materiaal werd ter beschikking gesteld zodat Katelijne te Pepingen aan 3 groepjes kinderen de wereld van de bij kon vertellen. De kinderen mochten mee in de bijenhal waar we een kast openden, met een glazen plaat op natuurlijk, zodat de bijtjes niet uit de kast vlogen. Daarna maakten ze met bijenwas hun eigen bijenkaarsje en tot slot mochten ze zelf honing in potten laten lopen.

Educatie scholen

Dit voorjaar bezochten ongeveer 40 klassen (= 900 leerlingen) ons domein voor een educatieve rondleiding. Door de perikelen van de subsidies die achterwege blijven, maakten we geen extra reclame en werkten we wegens tijdsgebrek geen verdere educatieve pakketten uit zoals voorzien. Toch blijven de aanvragen binnenstromen. In samenwerking met de vzw Heidemolen uit Merchtem konden we toch een nieuw educatief pakket uittesten. In samenspraak met de school Hartentroef uit Pepingen testten we de plattelandspelotheek uit op het einde van het voorbije schooljaar. Door het positief verloop van het spel, zowel uit de ervaring van de begeleiders en rekening houdende met de opmerkingen van de leerlingen zal bij De Paddenbroek de "Plattelandspelotheek" vanaf september aangevraagd kunnen worden.

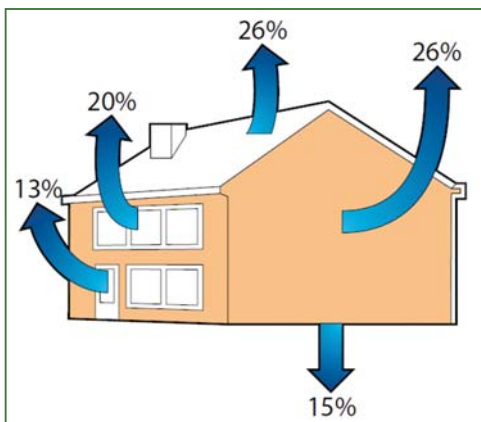
Verder kregen we ook bezoek van “Het Wonderhuis”, een buitenschoolse kinderopvang uit de gemeente Lennik. Met meer dan 40 kinderen brachten zij een hele dag door op De Paddenbroek. Spijtig genoeg kozen ze de slechtste junidag uit sinds jaren. De voormiddag bleef het tamelijk droog zodat we toch nog naar de poel konden trekken om wat meer kennis te vergaren over de waterdiertjes. In de namiddag pasten we ons programma aan en in plaats van een speelse landschapswandeling dompelden we de kinderen onder in de wereld van de nachtroofvogels. Na het kennismaken met de verschillende uilensoorten en hun afschrikwekkende geluiden mochten ze zich wagen aan het pluizen van braakballen.

Kyoto in het Pajottenland

Intergemeentelijke samenaankoop muurisolatie

Via onze muren verliezen we evenveel warmte als via ons dak, 26 %. Als we deze muren op een goede manier isoleren kunnen we deze energie- en dus ook financiële verliezen drastisch beperken. Stel dat we jaarlijks 2.000 liter mazout verbruiken voor verwarming, dan kunnen we met goede muurisolatie hier 20 % op besparen. Tegen 0,80 € per liter mazout, betekent dit een jaarlijkse besparing van 320 €.

Muurisolatie kan ook het comfortgevoel in de woning in belangrijke mate verhogen. Koude oppervlakken geven een gevoel van “koudestraling” zodat we de verwarming hoger zetten. Goed geïsoleerde muren liggen door hun hogere gemiddelde wandtemperatuur veel dichterbij de temperatuur die we in onze woning willen bereiken en geven aldus veel minder een gevoel van “koudestraling”.

Zo kan een niet-geïsoleerde muur bij -10 °C buiten en 22 ° binnentemperatuur een wandtemperatuur hebben van

11 °C. Bij een geïsoleerde muur is dit al vlug 18 °C. Bovendien kunnen we met correct aangebrachte muurisolatie ook koudebruggen vermijden.

Per gemeente organiseert de Paddenbroek samen met de 7 gemeenten van het Pajottenland en lokale KWB-afdelingen 1 informatieavond. Hier komt een spreker van het energieadviescentrum van Dialoog vzw meer uitleg geven over de precieze toepassingsmogelijkheden van muurisolatie. Consulents van de Woonwinkel van het Pajottenland en het Regionaal Woonbeleid Noord-Pajottenland zullen ook concrete informatie geven over de verschillende premies en fiscale voordelen voor muurisolatie.

Datum (20 u) Locatie

10/11/2011	CC Heikruis Molenhofstraat 36 Heikruis
17/11/2011	zaal Ons Huis Lennik markt Sint-Kwintens-Lennik
24/11/2011	schuur De Cam Dorpsstraat 67a Gooik
01/12/2011	parochiaal centrum Lindestraat 15 Herne
08/12/2011	Heerenzaal Baljuwhuis Kammeersweg 2 Galmaarden
15/12/2011	Polyvalente zaal gemeentelijke basisschool Kerkhove 14 Bever
26/01/2012	parochiezaal Kattem Abeelstraat 83 Roosdaal

Verder organiseert het Kyotoproject 3 contactavonden voor de samenaankoop van muurisolatie in het Pajottenland. Op deze avonden komen de geselecteerde aannemers hun voorwaarden binnen de samenaankoopactie voorstellen en kunnen geïnteresseerde Pajotten en gratis en vrijblijvende offerte aanvragen voor de plaatsing van muurisolatie in hun woning en dit volgens de interessante voorwaarden van de samenaankoop.

Datum (20 u) en locatie

- Donderdag 12/01/2012 voor Gooik, Lennik en Pepingen: schuur De Cam Dorpsstraat 67a Gooik.
- Dinsdag 24/01/2012 voor Bever, Galmaarden en Herne: parochiaal centrum Lindestraat 15 Herne.
- Donderdag 02/02/2012 voor Roosdaal: parochiezaal Kattem Abeelstraat 83 Roosdaal.

Ook voor zoldervloer- en dakisolatie organiseert het Kyotoproject een samenaankoopactie. Op deze avonden laten we de aannemers aan het woord die we in 2010 hebben geselecteerd voor de plaatsing van isolatie in het dak of op de zoldervloer. Voor deze samenaankoopactie hebben we nog tot eind 2011 dezelfde voorwaarden kunnen behouden.

Datum (20 u) en locatie

- Woensdag 30/11/2011 voor Gooik, Lennik, en Pepingen: schuur De Cam Dorpsstraat 67a Gooik.
- Woensdag 07/12/2011 voor Roosdaal: Multimediaal Provinciaal Proefcentrum voor Kleinfruit PPK 'Pamel' (tuinbouwschool) Molenstraat 26 .
- Maandag 19/12/2011 voor Bever, Galmaarden en Herne: parochiaal centrum Lindestraat 15 Herne.

Voor meer informatie kan je steeds terecht bij coördinator Bruno Moens in de Paddenbroek via 02.306.45.62 of info@paddenbroek.be of op www.kyotoinhetpajottenland.be.

Overheden en allerlei organisaties doen steeds meer beroep op gespecialiseerde natuurgidsen.

OP STAP ALS GIDS

Vind je dat er zoveel mogelijk mensen achter de doelstellingen van natuurbehoud zouden moeten staan? Vind je het leuk om jouw enthousiasme voor de natuur met andere mensen te delen? **Doe zoals duizenden je hebben voorgedaan en volg een cursus Natuurgids!**

Je hebt de keuze tussen de standaard cursus Natuurgids, die een brede vorming biedt over de natuur en de natuurgebieden in het Vlaamse Gewest, en meerdere gespecialiseerde gidsencursussen. Die gaan dieper in op bepaalde natuurgebieden of thema's.

De cursus Natuurgids vormt sedert 1966 de ruggengraat van de CVN-werking. Reeds achtduizend cursisten ontvingen het natuurgidsdiploma. CVN-natuurgidsen zijn in alle geledingen van de natuurbehouds- en milieubeweging actief. Voorkennis is geen absolute vereiste, hoewel het nuttig kan zijn vooraf een cursus Natuur-in-zicht te volgen. De duur is ongeveer één jaar (kalender- of schooljaar, afhankelijk van de plaats). Je kennis over natuur en milieu wordt verruimd en de cursus bezorgt je de vereiste vaardigheden om met groepen volwassenen en gezinnen in de natuur aan de slag te gaan. Je scherpt je eigen natuurkennis aan door het maken van een terreinstudie. Met de resultaten ervan laat je een zelf gekozen groep kennis maken tijdens een door jou voorbereide educatieve activiteit.

Natuurgidsen Zuidwest-Brabant

Naast de standaardcursus Natuurgids richt CVN gespecialiseerde gidsencursussen in. Hiermee spelen we in op de veranderende behoeften vanuit de samenleving. Overheden en allerlei organisaties doen steeds meer beroep op gespecialiseerde natuurgidsen. De meeste gespecialiseerde gidsencursussen worden in samenwerking met deze overheden of organisaties ontworpen. Zo heb je door een dergelijke cursus te volgen de zekerheid iets met de opgedane kennis en vaardigheden te kunnen doen! Wie een gespecialiseerde gidsencursus volgt, krijgt dezelfde methodische vorming als in de standaardcursus. Zo ben je meteen volwaardig gids. (Je krijgt vrijstelling van deze methodiekmodule als je ze al eerder in een CVN-cursus gevolgd hebt.) Ook in deze cursussen moet je enkele opdrachten vervullen om het getuigschrift te behalen. Het aanbod varieert van jaar tot jaar. Tot de bekendste gespecialiseerde gidsencursussen behoren Bosnatuurgids, Landbouwnatuurgids, Scheldenatuurgids en Hoge Venen-natuurgids.

CVN is erkend als opleidingsorganisatie door Toerisme Vlaanderen. De cursus natuurgids maakt ook deel uit van het opleidingstraject 'erkend gids en reisleader'. Wie daarvoor kiest, moet eerst het basisjaar 'gids/reisleader' volgen bij een CVO of Syntra. De cursus natuurgids vormt dan een van de keuzemogelijkheden in het tweede opleidingsjaar. Informeer je vooraf op het CVN-secretariaat.

WORD NATUURGIDS

ZUIDWEST-
BRABANT

Wil je jouw enthousiasme
voor de natuur delen met
anderen?

Schrijf je nu in
www.c-v-n.be

foto: Dirk Cleiren

2011 - 2012

Programma

	Datum	Thema / excursiegebied
1	19/11/11	Kennismaking en inleiding (Beersel)
2	26/11/11	Landschapsexcursie Kesterheide (vertrek aan NEC Paddenbroek Gooik)
3	03/12/11	Fysisch milieu (Beersel)
4	10/12/11	Planten 1 (Gooik)
5	17/12/11	Dieren 1 (Beersel)
6	07/01/12	Terreinstudie 1
7	14/01/12	Ecologie (Gooik)
8	21/01/12	Methodiek 1: excursieboom (Beersel)
9	28/01/12	Excursie Watervogels
10	04/02/12	Mens en natuur 1 (Gooik)
11	11/02/12	Methodiek 2: spreken voor een groep (Beersel)
12	25/02/12	Terreinstudie 2
13	03/03/12	Planten 2 (Gooik)
14	10/03/12	Evolutie en biodiversiteit (Beersel)
15	17/03/12	Methodiek 3: werkvormen (Gooik)
16	24/03/12	Dieren 2 (Beersel)
17	14/04/12	Terreinstudie 3
18	21/04/12	Voorjaarsexcursie Hallerbos
19	28/04/12	Determinatie planten (Gooik)
20	05/05/12	Excursie vogelzang Zuunbeekvallei (6 uur vroege ochtendexcursie)
21	12/05/12	Methodiek 4: oefenmoment (Beersel)
22	02/06/12	Wateronderzoek (Gooik)
23	09/06/12	Landschapswandeling Zennevallei
24	16/06/12	Landschapswandeling Bree-Eik
25	23/06/12	Dagexcursie: Viroinval-Nimes
26	28/07/12	Terreinstudie 4
27	08/09/12	Landschapsecologie (Beersel)
28	15/09/12	Landschapswandeling omgeving Dworp
29	22/09/12	Landschapswandeling Houtemanspad
30	29/09/12	Landschapswandeling Zuunvallei
31	06/10/12	Landschapswandeling Berchembos (Gooik)
32	13/10/12	Natuur en landbouw (Gooik)
33	20/10/12	Excursie Paddenstoelen
34	10/11/12	Methodiek 5: voorstelling educatieve werking NEC en provinciedomein (Beersel)
35	17/11/12	Mens en natuur 2 (Gooik)
36	24/11/12	Slot en evaluatie (Beersel) + afroeven werkjes terreinstudie

Datum

De cursus loopt van 19 november 2011 tot 24 november 2012.

De binnenlessen vinden plaats op zaterdagvoormiddag van 9 tot 12 uur, de excursies op zaterdagmorgen van 9 tot 12 uur met uitzondering van de vroege ochtendwandeling op 5 mei 2012 en de daguitstap op 23 juni 2012.

Cursusplaats

NEC Paddenbroek, Paddenbroekstraat 12, 1755 Gooik en Provinciedomein Huizingen, Torleylaan 100, 1654 Beersel

Cursusgeld

Het cursusgeld bedraagt € 220,00 (handboek en dagactiviteiten inbegrepen).

(Brug)gepensioneerden, werklozen, studenten, huisvrouwen en –mannen betalen slechts €180,00.

Bij inschrijving via de website ontvang je een inschrijvingsnummer. Daarmee kun je het handboek gratis elektronisch downloaden van het digitaal leerplatform. Er is een versie voor i-pad beschikbaar. Je kan het handboek ook op papier aankopen door € 25,00 over te schrijven op onderstaand rekeningnummer met vermelding 'handboek natuurgids'. Je handboek ligt dan klaar tijdens de eerste les.

Hoe inschrijven en betalen

Het aantal plaatsen is beperkt tot 25. Meld je aan via de website, dan zie je meteen of er nog plaats is. Je kunt ons ook mailen via christy.vanfraechem@c-v-n.be of bellen naar 02 767 20 49.

Schrijf het cursusgeld over op rek. 404-3076041-29

t.n.v. CVN, met vermelding van je naam en NG Zuidwest-Brabant.

Informatie

Christy Vanfraechem – CVN Vlaams-Brabant

02 767 20 49

christy.vanfraechem@c-v-n.be

De cursus verloopt in samenwerking met de natuurgidsen Zuidwest-Brabant, het NEC Paddenbroek, het provinciedomein Huizingen en de lokale natuurliefhebbersverenigingen.

Programma
onder voorbehoud.
U ontvangt op
de eerste bijeenkomst
een detailprogramma.

Bij CVN kan je cursussen volgen over natuur en milieu. Zo draag je met CVN bij aan meer draagvlak voor natuurbehoud en milieuzorg. CVN is een erkende vormingsinstelling voor volwassenen en is in elke Vlaamse provincie aanwezig. De meest bekende cursus is de opleiding tot natuurgids.

Hiernaast kan je nog een pak andere cursussen volgen. Ontdek ons volledig aanbod op www.c-v-n.be.

Agenda

24 september: Jaarmarkt Gooik

2 oktober van 9 tot 17 u: Fruitpersdag: Na het overdonderend succes van vorig jaar komt de mobiele fruitpers van Thijs Tanghe weer naar De Paddenbroek. Inschrijven kan vanaf 15 augustus voor het reserveren van een persbeurt. De inschrijvingen gebeuren rechtstreeks via Thijs Tanghe. Verplicht te vermelden zijn contactgegevens, aantal kilo's fruit(schatting) en gewenst tijdstip. Contact: Thijs Tanghe, Oedelgem, 0495.73.36.70, info@houtlandsetuinsappen.be

Ter info: Alle appels en peren, best een mengeling die niet te rijp is en zacht fruit zoals aardbeien en bessen komen in aanmerking om verwerkt te worden tot sap. Fruit dat te rijp, rot of beschimmeld is, komt niet in aanmerking om verwerkt te worden tot sap. Valfruit en fruit met aantastingen door insecten zijn geen probleem. De hardheid van het fruit bepaalt het saprendement en de helderheid van het sap. Minstens de helft van het te persen fruit moeten appels zijn, peren mogen niet zacht en melig zijn. Minimum hoeveelheid: 75 kg per persing. Per persing wordt het sap apart opgevangen, iedereen krijgt dus sap van eigen fruit mee naar huis. Gemiddelde sapopbrengst is 5 liter sap uit 8 kg fruit, dit is afhankelijk van het ras en de kwaliteit van het fruit.

Kostprijs (onder voorbehoud) 5,50 € per 5 liter bag-in-box.

16 oktober: gegidste wandeling - Week van het bos (9-16 oktober)

Met de slagzin "Bos zonder grenzen" zoomt de campagne in op wat bossen wereldwijd betekenen voor Vlaanderen en vice versa. Samen met enkele natuurgidsen ontdekken we het park Ter Rijst.

Organisatie: Natuurpunt Pepingen, KWB Beert-Bellingen en vzw De Paddenbroek.

De Gegidste wandeling vertrekt om 14u op zondag 16 oktober aan de ingang van het Park Ter Rijst, tegenover de parking Kasteelstraat Heikruis.

Zondag 6 november om 14u - Wandeling Kesterheide

Start: Busstation De Lijn, Edingsesteenweg 184, Leerbeek

Organisatie: Natuurgidsen Zuidwest Brabant, Els Arnauts, 054.56.89.60.

Langs de bedding van de boerentram door Lombergbos naar de Kesterheide met onderweg aandacht voor paddestoelen, bomen, nieuwe aanplant van struiken, aangekochte bosjes van Natuurpunt Pajottenland en de boomgaard van het educatieve centrum De Paddenbroek. Op de top van de Kesterheide stonden een Keltische nederzetting en later op de flanken Romeinse villa's dichtbij de kruising van 2 heerbanen.

Zaterdag 19 november: Plafondfilm Oceans

Plaats: De Cam, Gooik - Info: Alwin Loeckx, 0494.23.63.49

**Met grote dank aan onze sponsors voor het
"Bouwfonds nieuw sanitair De Paddenbroek"**

**Bloemenzaak
't Heideroosje**

Edingsesteenweg 181
1755 Leerbeek
Tel. & fax 02/532.12.86

ma. open van 13 tot 19 uur
di. tot za. van 8u30 tot 12 uur
13 uur tot 19 uur
zo. van 9 uur tot 12 uur

BORREMANS HUGO N.V.
Sanitaire artikelen
Vogelpers 4/6
1500 Halle
02.360.07.55

Ambachtelijke streekprodukten!
Kaas, melkijs, yoghurt, brood, gebak enz...
Zonder bewaar-kleur-of smaakmiddelen!
Verkoop op de hoeve donderdag vanaf 17.00 uur
En zaterdag van 10uur tot 12uur of na telefonisch afspraak.
Wekelijkse markten:
Ring Sint-pieters-leeuw vrijdag van 15 tot 19 u.
Boerenmarkt Gaaasheek zaterdag van 15 tot 17 u.

**gezonde voeding als basis
voor een goede gezondheid**

Bij Jan en Erna
Zwartschuipstraat 10
1755 Gooik
tel/fax 054/566576

CAMMAERT Trucks

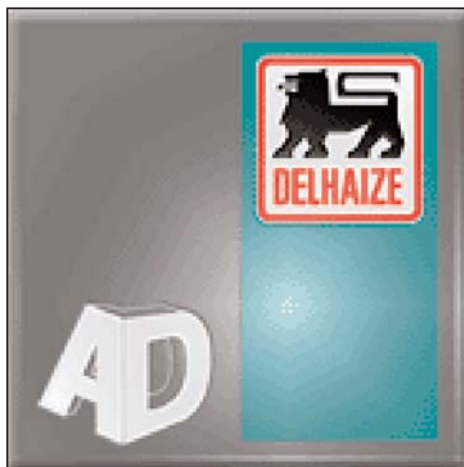
IVECO

Ninoofsesteenweg 48 - 1755 Gooik
Tel: 054 56 62 67
e-mail: gooik@cammaertnv.be - www.cammaertnv.be

GOOIK - TEMSE - ANTWERPEN - SINT-LIEVENS-HOUTEM

GOOIK

Sinds 1937

Zondag open van 8 uur tot 12 uur

Tim
Vanderlinden

Tuinontwerp
Tuinaanleg
Tuinonderhoud

Grotestraat 58
1540 Herne

GSM: 0473/72.49.72
BTW BE 0882 657 537

www.timvanderlinden.be

Alles voor de ecologische tuin

Kwekerij van

- inheemse wilde planten
- kruiden en medicinale planten
- inheemse haagplanten en
oude fruitboomrassen

Bloemenweidemengels en
'Schwegler' nestkasten

Biologische zaden en
plantgoed voor de moestuin

Ecoflora, Ninoofsesteenweg 671, 1500 Halle
Tel. 02 361 77 61 info@ecoflora.be
www.ecoflora.be

De kersenpluk (Kees Stip)

België - Belgique
P.B.
1755 Gooik
BC 10460

De ladder stijgt omhoog in het azuur
en gaat meteen al in het groen verloren.
Meikersen in je mond en aan je oren
en in de emmer, pluk maar, pluk het uur.
en pluk de dag waarop je vantevoren
de zon hebt zien verrijzen en rood vuur
uitgieten op het groen van de natuur
waartoe je nu ook zelf schijnt te behoren.

Het eten is de volgende etappe.
Durf ik wel dat kersrode kersenpaar
onder dat zwarte springerige haar
brutaalweg van het oortje te happen?
Geduld, geduld, het lieve leven roept.
Mijn laatste oortje is nog niet versnoept.

Agentschap voor
Natuur en Bos

